

Taalmaat 2017-2018

Jaarverslag

Inhoud

1.	Inleiding	0
2.	Projectbeschrijving.....	0
3.	Doelstellingen	1
4.	Deelnemers	2
5.	Bijeenkomsten	3
6.	Disseminatie en expertise-uitwisseling.....	4
7.	Evaluatie.....	4
8.	Academiejaar 2018-2019	7
9.	Slotbemerking.....	8
10.	Bijlagen.....	0

1. Inleiding

Vanuit haar missie als maatschappelijk geëngageerde universiteit heeft de UAntwerpen zich steeds ingezet om de in-, door- en uitstroom van studenten uit kansengroepen te bevorderen (cfr. Opdrachtverklaring UAntwerpen). Toch wil de Universiteit hierin nog meer investeren. We stellen vast dat in Antwerpen bij de groep inwoners tot 34 jaar meer dan de helft een migratieachtergrond heeft. Concreet bestaat de groep van 18 tot 24-jarigen voor 54% uit personen met een migratieachtergrond tegenover 23% in Vlaanderen. Voor de Universiteit Antwerpen betekent dit dat de groep waaruit studenten worden gerekruteerd uit een meerderheid van jongeren van vreemde origine bestaat.

In academiejaar 2017-2018 kende de UAntwerpen 12,2% studenten met een migratieachtergrond. Hoewel dit cijfer gestaag stijgt – 9.5% in academiejaar 2015-2016 en 10,9% in academiejaar 2016-2017 – bestaat er als gevolg een discrepantie tussen de aanwezigheid van potentiële kwaliteitsvolle studenten uit kansengroepen en hun instroom aan de UAntwerpen. Hiernaast worden die studenten met een migratieachtergrond die instromen, naast heel wat obstakels op materieel, financieel of psychosociaal gebied, ook vaker geconfronteerd met tal van obstakels gerelateerd aan taalbeheersing. Alvorens ze kunnen instromen aan de universiteit, moeten anderstalige nieuwkomers en studenten met een vluchtelingenstatuut bijvoorbeeld slagen voor Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen (ITNA). Wie hiervoor slaagt, voldoet aan de taalspecifieke inschrijvingsvoorwaarden van Nederlandstalige universitaire opleidingen en hogeschoolopleidingen. De universiteit doet inspanningen om deze groep zo snel mogelijk het academisch Nederlands aan te leren zodat zij een diploma hoger onderwijs kunnen behalen of valoriseren. Enkel dan kunnen ze immers volgens hun hoogst mogelijke potentieel tewerkgesteld worden. Specifiek vanuit deze achtergrond werd het *Taaljaar Nederlands voor anderstaligen in een academische context* opgezet. Het programma – 15 uur les per week – bestaat uit een combinatie van taalverwerving en drie verdiepende modules: Nederlandenkunde, Academische Vaardigheden en Fonetiek.

Niettemin vraagt het behalen van deze voorwaarden van de studenten een zwaar engagement. In de taalopleiding wordt gestart van een absoluut beginnersniveau Nederlands. Op één academiejaar tijd wordt dit niveau opgetrokken tot niveau vijf (B2). Hoewel de studenten vanuit Linguapolis op alle mogelijke manieren worden ondersteund – studenten krijgen les van taaldocenten die hen zowel in hun leerproces Nederlands als in hun studiekeuze coachen, er worden culturele activiteiten georganiseerd i.c. musea- en theaterbezoeken, groepsexcursies, en studenten worden aangemoedigd om hun Nederlands ook buiten de les te ontwikkelen – geven studenten zelf aan in hun omgeving vaak niet voldoende oefenmogelijkheden Nederlands te hebben. Het is net op deze behoefte dat Taalmaat voor het tweede jaar op rij wil inspelen.

2. Projectbeschrijving

Taalmaat is een project om oefenkansen Nederlands te creëren voor *taaljaarstudenten* uit het Taaljaar Nederlands voor anderstaligen in een academische context aan de UAntwerpen. Taalteams, samengesteld uit Nederlandstalige studenten van de UAntwerpen en niet-Nederlandstalige taaljaarstudenten, leggen gedurende één academiejaar een taaltraject af met de nadruk op het creëren van informele oefenmomenten Nederlands. Taalmaat is een project voor en door studenten waarbinnen studenten de vrijheid krijgen om op basis van hun eigen taalniveau, achtergrond, interesse, ervaring en (voor)opleiding een eigen invulling aan de taalbijeenkomsten te geven. Dit draagt ertoe bij dat iedere bijeenkomst op maat van de student georganiseerd wordt en taalontwikkeling laagdrempelig en studentgericht tot stand kan komen. Hiernaast krijgen taaljaarstudenten door samenwerking met studenten van de UAntwerpen op een informele en laagdrempelige manier een inzicht in het hoger onderwijs, de academische context van de universiteit en het leven als student in Antwerpen.

Pilootfase 2016-2017

Taalmaat is ontstaan als samenwerking tussen Linguapolis en het team Gelijke Kansen en Diversiteit (Departement Universiteit & Samenleving). Het taaljaar Nederlands voor anderstaligen van Linguapolis richt zich tot anderstaligen die zich willen voorbereiden op Nederlandstalige studies hoger onderwijs. Als antwoord op de vraag naar meer informele oefenmomenten Nederlands, werkte het team Gelijke Kansen en Diversiteit in 2016-2017 samen met Linguapolis het project uit i.s.m. vrijwillige Nederlandstalige studenten aan de UAntwerpen. In 2017-2018 wierf Linguapolis de Nederlandstalige studenten aan met ondersteuning van het team Gelijke Kansen en Diversiteit. Daarnaast zorgde Linguapolis ook voor de werving en het engageren van de taaljaarstudenten binnen het taaljaar en voor de inhoudelijke invulling en de organisatie van de groepsactiviteiten.

Voortzetting & bijsturing 2017-2018

Dankzij de financiële steun van het Agentschap Integratie & Inburgering werd Taalmaat in 2017-2018 verdergezet. Deze financiële ondersteuning maakte het mogelijk de coördinatie van Taalmaat te begroten in het takenpakket van een vaste medewerker. Hierdoor ontstond bijkomende ruimte om het project te professionaliseren en verder uit te bouwen.

Op basis van de evaluatie van het project en feedback van deelnemende studenten na de pilootfase, werd het project in het academiejaar 2017-2018 bijgestuurd en geoptimaliseerd. Zo ging project Taalmaat in 2017-2018 vroeger van start nl. op 1 december in plaats van half februari. Verder kregen de ankermomenten (groepsmomenten voor alle deelnemers) in 2017-2018 een concrete invulling. De nieuwe coördinator was tevens als taaldocent aangesteld binnen het Taaljaar Nederlands. Hierdoor kon optimaal ingezet worden op de opvolging en communicatie met de taaljaarstudenten. Daarnaast werd er een jobstudente aangesteld die aan de UAntwerpen studeert en vorig jaar als taaljaarstudente actief deelnam aan Taalmaat. Deze jobstudente nam enkele praktische taken voor haar rekening zoals de communicatie met de studenten via de Facebookpagina. Zo'n jobstudent zorgt mee voor de continuïteit van het project omdat hij/zij vertrouwd is met Taalmaat en zowel kan meedenken vanuit het perspectief van de taaljaarstudenten als vanuit het perspectief van de reguliere UAntwerpen-studenten. Ten slotte werd er een werkgroep samengesteld die drie keer samenkwam gedurende de loop van het project om input te geven en het project bij te sturen. De werkgroep bestond uit ex-taalmaten, de coördinator van het team 'Nederlands voor anderstaligen', een medewerker van Atlas, Integratie & Inburgering Antwerpen (door het Agentschap Integratie & Inburgering toegewezen als coach), een medewerker van het team Gelijke Kansen en Diversiteit en de projectcoördinator. Ook aan het einde van het huidige academiejaar (2017-2018) werd het project opnieuw geëvalueerd door de studenten, de werkgroep en de projectstuurgroep van het Agentschap Integratie & Inburgering.

3. Doelstellingen

Een eerste doelstelling van Taalmaat is het **creëren van oefenkansen Nederlands** buiten de formele lescontext voor taaljaarstudenten. In de vorm van samenkomsten wordt op een laagdrempelige maar doelgerichte wijze taalondersteuning op maat aan taaljaarstudenten aangeboden. De oefenmomenten worden gepercipieerd als aanvullend op de formele opleiding van de taaljaarstudenten. De meerwaarde van de bijeenkomsten komt dus voort uit het informele karakter van de bijeenkomsten, ingericht voor en door studenten.

Een tweede doelstelling is het **faciliteren van wederzijdse leermomenten gericht op interculturele competenties**. Door de diverse samenstelling van zowel de groep Nederlandstalige studenten als de deelnemende groep taaljaarstudenten biedt Taalmaat een bron aan interculturele leermomenten voor beide partijen. Uit de evaluaties van de deelnemende studenten blijkt dat gesprekken tijdens de bijeenkomsten herhaaldelijk gaan over thema's als het land van herkomst, internationale politiek of specifieke culturele aangelegenheden zoals het samen eten van een nationaal gerecht of het uitwisselen van culturele tradities.

Als derde doelstelling faciliteert Taalmaat taalmomenten voor en door studenten en draagt hiermee voor anderstalige nieuwkomers bij aan de **voorbereiding op een Nederlandstalige academische opleiding**. De moeilijkheid voor de doelgroep anderstalige nieuwkomers bestaat er in de eerste plaats in op korte tijd de Nederlandse taal te beheersen. Door de interactie met (hogerejaars)studenten van de UAntwerpen, krijgen de deelnemende taaljaarstudenten ook een initiële voeling met het academische Nederlands en specifieke termen, begrippen en concepten die gepaard gaan met het leven als student aan een Nederlandstalige universiteit.

Een laatste doelstelling is erop gericht taaljaarstudenten **inzichten aan te reiken in het leven als student** aan de UAntwerpen of het hoger onderwijs in Vlaanderen. Nederlandstalige studenten van de UAntwerpen maken de taaljaarstudenten tijdens de afspraken in kleine groepjes wegwijs in het leven als student in Antwerpen of Vlaanderen. Zij laten hen kennismaken met de academische context en dragen actief bij aan de noodzakelijke academische integratie van toekomstige studenten.

4. Deelnemers

Taaljaarstudenten

Alle studenten die deelnemen aan het *taaljaar Nederlands voor anderstaligen in een academische context* bij Linguapolis worden warm uitgenodigd door de taaldocenten om deel te nemen aan het project Taalmaat. Van de taaljaarstudenten registreerden 27 van 36 ingeschreven studenten zich voor Taalmaat. Taalmaat valt buiten het curriculum van het taaltraject binnen Linguapolis. Hierdoor vereist Taalmaat dat de taaljaarstudenten zich op vrijwillige basis voor het project engageren.

De taaljaarstudenten vormen een erg internationaal gezelschap. Onder de studenten in het academiejaar 2017-18 werden 24 verschillende nationaliteiten vertegenwoordigd uit 4 continenten. De leeftijd van de taaljaarstudenten ligt tussen 17 en 36 jaar. 72% van de deelnemende studenten is jonger dan 26 jaar. De groep deelnemers bestaat uit 21 vrouwen en 15 mannen. Alle taaljaarstudenten hebben in eigen land een diploma middelbaar onderwijs behaald dat toegang geeft tot hoger onderwijs. Van de 36 taaljaarstudenten zijn dit jaar 7 student-vluchtelingen uit Afghanistan, Ethiopië, Iran, Libanon, Palestina en Syrië die vanuit de Universiteit Antwerpen mochten rekenen op een beurs voor de opleiding. Bij de student-vluchtelingen zijn de meeste studenten reeds gestart met hoger onderwijs maar hebben ze vanwege de plaatselijke politieke situatie slechts één of twee jaar hoger onderwijs kunnen volgen.

Nederlandstalige studenten

Binnen Taalmaat werkten 21 Nederlandstalige studenten vrijwillig mee aan het faciliteren van oefenmomenten Nederlands. De Nederlandstalige studenten werden enerzijds bereikt via een brede oproep op de digitale leeromgeving Blackboard en anderzijds via gerichte werving bij bepaalde taalopleidingen en de (interculturele) studentenverenigingen. Daarnaast was het mogelijk te werven binnen de databanken waarover het team Gelijke Kansen en Diversiteit beschikt, die studenten bevatten die kandideerden voor andere diversiteitsprojecten (Tutoraatproject, Klimop, Mentoraat Plus, IKAN) maar die dit academiejaar niet ingezet konden worden in één van deze projecten. De enige formele voorwaarde tot deelname was het Nederlands als moedertaal hebben of voldoende beheersing van de taal hebben om kwaliteitsvol taalondersteuning aan te bieden aan deelnemende studenten uit het taaljaar.

De Nederlandstalige studenten die zich als vrijwilliger aanmeldden voor Taalmaat zijn afkomstig uit tal van verschillende opleidingen. Opvallend is dat een groot aantal van de deelnemers in 2017-2018 uit Nederland afkomstig is met 7/21 studenten. In de groep van 21 taalmaten zijn er 9 bachelorstudenten, 6 masterstudenten, 2 doctoraatstudenten en 4 studenten die een voorbereidings- of schakelprogramma volgen.

Hoewel we actief hebben samengewerkt met de studentenvereniging Lingua (Faculteit Letteren en Wijsbegeerte) voor de gerichte werving van studenten uit talige studierichtingen, kwam er in tegenstelling tot in 2016-2017 geen grote respons. De deelnemers komen uit zes verschillende faculteiten: Toegepaste Economische Wetenschappen (5), Sociale Wetenschappen (5), Letteren en Wijsbegeerte (4), Rechten (3), Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (2), Farmaceutische, Biomedische en Diergeneeskundige

Wetenschappen (2). Deze mix heeft als voordeel dat elke taaljaarstudent aansluiting vindt bij een taalmaat die zijn of haar studie-interesse deelt. Toch willen we volgend jaar opnieuw extra inzetten op de bekendmaking binnen de faculteit Letteren en Wijsbegeerte. Hiertoe zullen we de oproep bekend maken via Katrien Verreyken, praktijkassistente Nederlandse Taalbeheersing. Daarnaast wordt er opnieuw een stageplaats aangeboden voor masterstudenten binnen Letteren en Wijsbegeerte. De beschrijving van de stageplaats wordt aangepast en aantrekkelijker gemaakt met fotomateriaal en quotes van deelnemers.

Taalteams

Binnen Taalmaat worden informele oefenmomenten georganiseerd in kleine groepen of zgn. *taalteams*. Dit academiejaar werden er 6 taalteams gevormd. De taalteams werden opgesteld in functie van de namen die ze doorgaven na de speeddate en in functie van het studiegebied en de interesses die de studenten opgaven in de enquête (zie bijlage 1). In deze enquête konden de deelnemers specifieke voorkeursactiviteiten aanduiden (bv. informele gesprekken, kookactiviteiten, activiteiten buiten de universiteit en andere). Verder konden de deelnemers ook hun voorkeur aanduiden wat betreft het tijdstip en de locatie van de afspraak. Na de bevraging en de speeddate werkte de projectcoördinator samen met de jobstudente een matching uit om de taalteams zo gericht mogelijk samen te stellen.

5. Bijeenkomsten

De zes taalteams kwamen samen op de drie vooraf bepaalde ankermomenten die dit jaar een vaste invulling kregen en ontmoetten elkaar daarnaast drie keer in kleinere groepjes buiten de universiteit. Dit komt neer op in totaal zes momenten per deelnemer. Taalmaat kon dit academiejaar rekenen op de deelname van 48 studenten waarvan 27 uit het taaljaar binnen Linguapolis en 21 vrijwillige Nederlandstalige studenten aan de UAntwerpen. Na het kennismakingsmoment op 1 december werden er 6 taalteams gevormd.

Er vonden drie ankermomenten plaats. Tijdens het eerste ankermoment op 1 december (kerstfeestje) waren bijna alle deelnemers aanwezig. Het doel van deze bijeenkomst was om elkaar beter te leren kennen. Tijdens dit ankermoment werd de groepsverdeling van de taalteams bekendgemaakt. Tijdens het tweede ankermoment (quiz) waren iets meer dan de helft van de deelnemers aanwezig. Tijdens het laatste ankermoment (lezing) was minder dan de helft van de deelnemers aanwezig.

De deelnemers werden gevraagd om naast hun deelname aan de ankermomenten (voor alle studenten) ook drie keer af te spreken met hun taalteam. Het initiatief voor die bijeenkomsten komt idealiter vanuit de Nederlandstalige studenten. Na iedere bijeenkomst worden de taalteams gevraagd een schriftelijk verslag door te sturen naar de projectcoördinator. In dit verslag (zie bijlage 2) diende vermeld te worden welke studenten er aanwezig waren, waar en wanneer de studenten hebben afgesproken, hoe de groep heeft ingezet op het ontwikkelen van het Nederlands en welke mogelijke struikelblokken of moeilijkheden er hierbij ondervonden werden.

In totaal waren er zo 24 bijeenkomsten, wat betekent dat er gemiddeld 4 afspraken per taalteam plaatsvonden. Dat is meer dan van de studenten gevraagd werd (3 afspraken per taalteam). Sommige groepjes hebben echter meer afgesproken dan andere groepjes. Sommige studenten spraken per twee af of spraken af buiten hun groepje. Niet elke groep sprak dus drie keer af.

Gezien Taalmaat studentgericht en op maat wil werken, kregen deelnemers zelf de vrijheid om hun bijeenkomsten in kleine groep inhoudelijk in te vullen. Dit gebeurt aan de hand van gemeenschappelijke interesses, opleidingsachtergrond of het taalniveau in de groep. De meeste groepen kwamen samen buiten de universiteit en organiseerden o.a. kookactiviteiten, gingen samen bowlen, naar de film of naar theatervoorstellingen, spraken af om iets te drinken of gaven elkaar een rondleiding, bijvoorbeeld in Mechelen.

6. Disseminatie en expertise-uitwisseling

Taalmaat werd in 2018 ook buiten de UAntwerpen uitgedragen:

Op 24 april 2018 won project Taalmaat de Gastvrije Award van Vluchtelingenwerk Vlaanderen. Met de campagne 'Gastvrije Gemeente' vraagt Vluchtelingenwerk Vlaanderen aandacht voor lokale initiatieven voor asielzoekers en vluchtelingen. In 2018 schreven 300 initiatieven zich in, verdeeld over acht categorieën. Taalmaat won de juryprijs in de categorie Onderwijs.

Taalmaat werd ook als good practice opgenomen in de werkgroep rond studenteninitiatieven van het VLIR-project 'Investeren in vluchtelingen: de rol van universiteiten'. Dat project werd opgestart op initiatief van de VLIR werkgroep Gelijke Kansen om, in acht werkgroepen en in dialoog met vluchtelingen, te onderzoeken hoe de Vlaamse universiteiten kunnen bijdragen aan de integratie van vluchtelingen. Op 24 april 2018 werd Taalmaat plenair voorgesteld op het VLIR-colloquium en het project wordt ook opgenomen in de beleidsnota die later dit jaar wordt overgemaakt aan verschillende stakeholders.

Ten slotte werd Taalmaat ingediend voor de UAntwerpen in het kader van de Aurora Equality and Diversity Award 2018. Het doel van deze wedstrijd is om binnen het Aurora-netwerk van universiteiten good practices uit te wisselen op vlak van gelijke kansen voor studenten en personeel.

7. Evaluatie

Ter evaluatie van het project werden alle deelnemende studenten na afloop gevraagd een digitale vragenlijst in te vullen. De vragenlijst bestaat uit vijf onderdelen peilt naar (1) de algemene beleving van het project, (2) de beleving van de deelnemers omtrent het opstartmoment, (3) de samenstelling van het taalteam en de kwaliteit van de bijeenkomsten, (4) de beleving van de ankermomenten en (5) de kwaliteit van de workshop 'Succesvol communiceren met je taalmaat' voor de Nederlandstalige studenten. Bij onderdeel (1) wordt aan de studenten gevraagd welke elementen ze als positief of negatief ervaren hebben in functie van de vooropgestelde doelstellingen van Taalmaat. Uit deze bevragingen komt een sterk positief beeld van Taalmaat naar voor. Alle studenten zijn overwegend tevreden over het opzet en algemene verloop van het project. Elementen die herhaaldelijk als positief worden omschreven, zijn de kwaliteit van het opstartmoment met een speeddate als kennismaking, het format en de organisatie van de ankermomenten, de workshop voor de Nederlandstalige studenten, de wederzijdse diversiteitservaring en het informele karakter van de bijeenkomsten. "De **speeddates** werkten verbazingwekkend goed. Op heel korte tijd kan je verbinding maken met iemand" getuigt een student. "De **ankermomenten** die werden georganiseerd waren echt leuk en interessant. Er was veel kans om ons Nederlands te oefenen en om goede vrienden te maken" geeft een van de taaljaarstudenten aan.

Een andere taaljaarstudent vertelt ook hoe de taalmaten hen **wegwijs** maken binnen het reilen en zeilen aan de **universiteit**: "Via een vriendin van een van mijn taalmaten kreeg ik cursusmateriaal van een van de vakken geneeskunde. Ik wil volgend jaar geneeskunde studeren. Die informatie is heel nuttig." De studenten zijn ook positief over het **informele karakter** en de **wederzijdse leerwinst**: "Wat ik positief vind aan Taalmaat is de ongedwongen sfeer. Je maakt kennis met veel verschillende studenten met verschillende achtergronden", vertelt een student. "Ik vond het geweldig om te zien hoe de studenten groeiden. In het begin van het jaar was het duidelijk dat ze vaak nog hard moesten nadenken over een zin en ze schakelden soms over op Engels als ze de juiste woorden niet konden vinden. Doorheen het jaar begonnen ze zich steeds comfortabeler te voelen als ze Nederlands spraken."

De Nederlandstalige studenten waren zeer positief over de **workshop 'Succesvol communiceren met je taalmaat'**. Vooral de inleefoefeningen vonden ze leerrijk: "Door in je slechtste taal te communiceren met een ander kom je erachter hoe frustrerend het soms is."

Naast deze succesverhalen, kaartten de deelnemende studenten echter ook enkele pijnpunten aan. Aspecten die (vooral in de grotere taalteams) als obstakel worden ervaren zijn het eenzijdige initiatief van Nederlandstalige studenten, de moeizame communicatie en de organisatorische moeilijkheid om voor alle groepsleden een gemeenschappelijk vrij moment te vinden.

Het initiatief nemen tot het organiseren van bijeenkomsten komt overwegend vanuit de Nederlandstalige studenten en hoewel dit ook deels het opzet van Taalmaat is, blijkt uit de evaluatie dat de eenzijdige inspanning soms een struikelblok voor Nederlandstalige studenten vormt. “Ik vond dat wij als taalmaten allemaal erg ons best hebben gedaan, maar helaas kwam het initiatief altijd van ons en afspreken was erg moeilijk”, vertelt een student in het evaluatiedocument. Deze verdeelde mate van engagement wordt door meerdere studenten als barrière ervaren. Daarnaast geven studenten aan dat het vaak moeilijk of onmogelijk is een vrij moment te vinden dat voor iedereen past. De deelnemers geven aan dat dit grotendeels te maken heeft met de groepsgrootte: “De sfeer zat goed, maar de groepen zijn echt te groot. Het is praktisch eigenlijk niet haalbaar om af te spreken met de hele groep. Je moet dus 'kiezen' met wie je afsprekt als je elkaar nog niet kent”, getuigt een student.

Naast deze zowel positieve als kritische bemerkingen, reiken de deelnemers in de evaluatie ook tal van aanbevelingen aan. De vraag om de **taalteams kleiner te maken** komt herhaaldelijk terug. Daarnaast vragen de deelnemers **meer tijd voor de speeddate** en ook meer aandacht voor de **kennismaking tussen de Nederlandstalige taalmaten onderling**. Verder geven enkele studenten aan dat het project nog iets **vroeger** zou kunnen **starten** zodat ze voor de kerstvakantie nog enkele keren in kleine groepjes kunnen afspreken. Dit jaar viel de bekendmaking van de taalteams vlak voor de kerstvakantie. Deze periode is een drukke periode voor de Nederlandstalige studenten en daardoor vonden de eerste afspraken pas na de januari-examens plaats. Verschillende deelnemers geven aan dat het een meerwaarde zou kunnen zijn om nog meer activiteiten te organiseren voor de hele groep en om activiteiten aan te moedigen die de kleine **taalteams overstijgen**: “Ik zou nog een extra groepsactiviteit voorstellen waarbij alle taalmaten en studenten samenkomen, zoals het kerstfeestje en de quiz. Dit was een goede gelegenheid om ook contacten te leggen met studenten en taalmaten buiten je eigen groep”, klinkt het. Een andere student gaat nog een stap verder: “Je zou vaker gratis activiteiten moeten posten in de Facebookgroep of enkele tickets te veel boeken voor een voorstelling en die verloten aan geïnteresseerden. Dat is misschien gemakkelijker en laagdrempeliger dan wanneer een team via een doodle data zoekt om af te spreken”, schreef een van de deelnemers. Deze getuigenis sluit daarbij aan: “Misschien moet je meer focussen op het leggen van contacten en niet zo veel op activiteiten binnen een vast team.”

Tot slot wijzen de studenten er ook op dat het interessant zou zijn om taalteams aan te moedigen om **activiteiten op de campus** te organiseren die de taaljaarstudenten **voorbereiden** op hun **hogere studies**. Een Nederlandstalige taalmaat stelt voor om Nederlandstalige taalmaten en taaljaarstudenten samen aan een studietaak te laten werken: “Het zou voor de taaljaarstudenten helpen als je een bepaalde opdracht voor school samen met taaljaarstudenten moet uitvoeren in kleinere hechte groepjes. Hoe hechter de samenwerking tussen taaljaarstudenten en taalmaten, hoe groter de kans dat deze verdergezet wordt.” Ook de taaljaarstudenten wijzen tijdens het evaluatiegesprek van het taaljaar op het belang van de voorbereiding op hun studies in het hoger onderwijs: “Het zou interessant zijn om mee te gaan naar de les met onze Nederlandstalige taalmaten om het echte leven aan de universiteit beter te leren kennen”, geeft een taaljaarstudent aan. Deze activiteit zullen we aanmoedigen door die tijdens de kick-off in de kijker te zetten.

De feedback van de deelnemers vormt een belangrijk aspect van de algemene evaluatie van Taalmaat. Op basis van de praktische en organisatorische bemerkingen die studenten aangeven, zal het project naar volgend academiejaar toe opnieuw herwerkt en geoptimaliseerd worden. Daarnaast kregen we dit academiejaar ook feedback van de projectstuurgroep van het Agentschap Integratie & Inburgering. We proberen op de volgende vragen over de inhoud van het project in te spelen tijdens het volgend academiejaar :

- Welke *structurele afspraken* kunnen binnen de UAntwerpen gemaakt worden met de directie?
- Met welke organisaties zijn *toekomstgerichte afspraken* ook op zijn plaats?
- Is het zinvol om de workshop 'Succesvol communiceren met je taalmaat' *uit te breiden* met een training rond *interculturele communicatie/culturele verschillen*?

Structurele afspraken binnen de UAntwerpen

Christine Engelen, de directeur van Linguapolis, ijvert ervoor om het project in de verdere toekomst verder in te bedden binnen de Universiteit Antwerpen. Een mogelijk scenario is hier de opname van Taalmaat als deel van een keuzevak in de curricula in het kader van service learning, en dus in ruil voor studiepunten. Voor de periode september-december 2018 wordt Taalmaat verzekerd van een aanstelling van 20% van een projectcoördinator dankzij projectmatige financiering op de "vrije ruimte" binnen IPAC. Deze financiering wordt waarschijnlijk verlengd voor de periode januari-augustus 2019.

Toekomstgerichte afspraken met externe partners

Omdat een deel van de taaljaarstudenten na het taaljaar aan de hogeschool gaat studeren, zou het een meerwaarde zijn voor het project Taalmaat om ook Nederlandstalige studenten van de hogeschool als taalmaat te betrekken bij het project. Om kandidaten van de hogeschool aan te trekken werd in juli 2018 contact opgenomen met de AP Hogeschool met de vraag om de oproep aan vrijwilligers ook binnen de AP Hogeschool te verspreiden. Daarnaast is ook een nauwere samenwerking met de faculteit L&W op zijn plaats. In dit verband bieden we de masterstudenten Taal- en Letterkunde een stageplaats binnen project Taalmaat en werken we voor de verspreiding van de oproep samen met studentenvereniging Lingua en met Katrien Verreyken, praktijkassistente Nederlandse Taalbeheersing binnen de faculteit L&W. Tot slot willen we blijven samenwerken met Atlas, Integratie & inburgering (Antwerpen) voor de organisatie van de workshop 'Succesvol communiceren met je taalmaat'.

Extra ondersteuning interculturele communicatie

Uit de evaluatie blijkt niet dat de studenten zelf vragen om meer ondersteuning op het vlak van *interculturele communicatie*. Daarom zullen we voorlopig de huidige workshop behouden eventueel aangevuld met een luik over groepsdynamiek. Daarnaast werd wel gevraagd in de evaluatie. Daarnaast zullen we in samenwerking met *Atlas* voor de vrijwilligers een intervisie inplannen in het tweede semester.

8. Academiejaar 2018-2019

Financiering

Het Taaljaar Nederlands is een niet-gesubsidieerde opleiding: de inschrijvingsgelden moet alle kosten dekken voor enerzijds de lessen en anderzijds de administratie, organisatie en coördinatie. Op dit moment bedraagt het inschrijvingsgeld € 4.175 en zijn er minimum 18 inschrijvingen nodig.

De werking van Taalmaat valt buiten het inschrijvingsgeld en wordt vanuit bijkomende bronnen gefinancierd.

Financiering personeelskost via IPAC

Als deelinstituut binnen IPAC, kan Linguapolis meedingen naar projectmatige financiering op de “vrije ruimte”. Deze middelen worden per kalenderjaar toegekend. Voor de periode september-december 2018 wordt Taalmaat verzekerd van 0,2 FTE personeelondersteuning. Voor 2019 wordt een vervolgaanvraag ingediend zodat ook de personeelskost in de periode januari-augustus 2019 wordt gedekt.

Financiering werkmiddelen via ESU

We dienden ook een aanvraag in bij de European Students' Union in het kader van Together Moving Forward, dat is projectfinanciering voor “Students and refugees uniting for inclusion in society and education”. Taalmaat kan rekenen op € 5.693 voor de ondersteuning door een jobstudent, de werkskosten verbonden aan de groepsactiviteiten en de activiteiten van de taalteams. Elke deelnemende student zal zo voor € 10 cultuurcheques ontvangen.

Optimalisering

Voortgaand op de feedback van deelnemende studenten, van de projectstuurgroep van het Agentschap Integratie & Inburgering, de praktische bevindingen van de projectcoördinatoren en de input van de werkgroep zal het project enkele aanpassingen ondergaan.

Allereerst zal Taalmaat nog twee weken **vroeger van start gaan**. Door het infomoment en de matching te vervroegen naar half november (in plaats van begin december), kunnen de taalteams nog binnen het eerste semester van start gaan met hun bijeenkomsten. Hierdoor komt er meer ruimte vrij waardoor het realistischer wordt dat alle teams de vooropgestelde drie bijeenkomsten organiseren.

Ten tweede wordt het **startmoment opgesplitst** in de **kick-off** voor de Nederlandstalige studenten en de **speeddate** voor alle deelnemers die op een apart moment zal plaatsvinden. Tijdens de kick-off komt er zo naast het infomoment ook voldoende ruimte vrij voor de onderlinge kennismaking van de Nederlandstalige studenten en voor een brainstorm over de organisatie van de ankermomenten en over de invulling van de teamactiviteiten.

Daarnaast zullen de **taalteams in kleinere groepen** ingedeeld worden **op basis van hun vakgebied**. We streven naar groepen van maximaal 6 deelnemers. De groepen van 6 gaven op het evaluatieformulier aan dat hun groepsgrootte ideaal was. Deelnemers van grotere groepen gaven aan dat het moeilijk was om af te spreken. Om groepen van max. 6 deelnemers te kunnen vormen, zullen we in 2018-2019 iets meer taalmaten per taaljaarstudent moeten aantrekken.

In 2018-2019 zullen we meer input vragen van de Nederlandstalige studenten voor de **ankermomenten**. Bij de kick-off wordt hen gevraagd om activiteiten voor te stellen en zij kunnen zich op dat moment ook kandidaat stellen om mee hun schouders te steken onder de organisatie één van de drie ankermomenten. De thematische invulling van de ankermomenten blijft gericht op de kerndoelstellingen van Taalmaat nl. het faciliteren van wederzijdse leermomenten gericht op interculturele competenties en het aanreiken van inzichten gericht op de voorbereiding op een academische opleiding binnen een universitaire context.

Voor de **activiteiten binnen de taalteams** zullen we de teams aanmoedigen om meer in te zetten op activiteiten op de campus zoals samen een college volgen. We zullen hierop de aandacht vestigen tijdens

de kick-off. Daarnaast zullen we meer activiteiten voorstellen via de facebookpagina zodat de deelnemers gestimuleerd worden om ook buiten hun eigen groep contacten te leggen.

Tot slot zullen we opnieuw extra inzetten op de bekendmaking van het project binnen de faculteit Letteren en Wijsbegeerte. Voor de werving van vrijwillige Nederlandstalige studenten zullen we net zoals dit jaar **samenwerken met de studentenvereniging Lingua**. Lingua is de officiële studentenvereniging van de studierichting Taal- en Letterkunde en kan voor Taalmaat vrijwillige studenten aanbevelen met een expertise in taalontwikkeling en sterke interesse in de doelgroep. Deze samenwerking kan een sterke meerwaarde zijn op het vlak van academische integratie van de taaljaarstudenten: de vrijwillige studenten staan zo niet enkel in voor het faciliteren van taalontwikkeling maar functioneren voor de taaljaarstudenten ook als ambassadeur voor het toekomstige studentenleven aan de universiteit. Daarnaast zullen we de oproep bekend maken via Katrien Verreyken, praktijkassistent Nederlandse Taalbeheersing binnen de faculteit Letteren en Wijsbegeerte. Tot slot wordt er opnieuw een **stageplaats** opengesteld voor **studenten uit de master Taal- en Letterkunde**.

9. Slotbemerking

Deze tweede editie van Taalmaat kan met recht een succes worden genoemd. Hoewel de vooropgestelde doelstelling van een minimum van drie bijeenkomsten per taalteam niet door alle teams gehaald werd, toont de kwalitatieve bevraging van de deelnemers wel aan dat dat het project op alle andere vlakken geslaagd is. Zo leerden via Taalmaat studenten van verschillende culturele achtergronden elkaar binnen een informele setting kennen. Deze wederzijdse diversiteitservaring bleek voor beide partijen een enorme verrijking. Taaljaarstudenten deelden verhalen over hun thuisland of wisselden culturele tradities uit. Nederlandstalige studenten gaven rondleidingen in Mechelen, organiseerden een pannenkoekenbak of theaterbezoeken. Verder fungeerden de Nederlandstalige studenten succesvol als ambassadeur voor het leven aan de universiteit. Taaljaarstudenten kregen op deze manier een laagdrempelige inkijk in het studentenleven, de academische context van een universitaire opleiding, konden op hun taalteam rekenen voor vakinhoudelijke ondersteuning of bezochten in groep events op en rond de universiteitscampus. De grootste meerwaarde van Taalmaat blijkt echter nog steeds het faciliteren van informele taal oefenmomenten voor de anderstalige nieuwkomers uit het taaltraject bij Linguapolis. Als aanvulling op de formele dagopleiding die de taaljaarstudenten binnen Linguapolis volgen, krijgen studenten binnen Taalmaat de kans om laagdrempelig, studentgericht, informeel, maar vooral binnen de context van hun eigen leefwereld het Nederlands te oefenen.

Taalmaat werd in 2018 ook buiten de UAntwerpen uitgedragen als winnaar van de 'Gastvrije award' van vluchtelingenwerk Vlaanderen in de categorie Onderwijs en als good practice in de VLIR-werkgroep rond studenteninitiatieven 'Investeren in vluchtelingen: de rol van universiteiten'. Daarnaast werd het project Taalmaat op 24 april 2018 ook plenair voorgesteld op het VLIR-colloquium en wordt het opgenomen in de beleidsnota. Ten slotte werd Taalmaat ingediend voor de UAntwerpen in het kader van de Aurora Equality and Diversity Award 2018.

10. Bijlagen

Bijlage 1: Enquete taaljaar

Project Taalmaat

Hoe wil jij graag Nederlands oefenen? Noteer het op dit formulier.

1. *Heb jij Nederlandstalige familie/vrienden met wie je Nederlands praat?*

- ☐ Ja
☐ nee

2. ***Waar*** woon jij?

.....

Waar is het voor jou gemakkelijk om af te spreken?

.....

3. ***Wanneer*** wil je graag afspreken met jouw taalteam?

- ☐ Tijdens de lunch (12.30-13.30u)
☐ Op woensdag
☐ 's Avonds
☐ In het weekend
☐ Tijdens de kerstvakantie/kroesvakantie/paasvakantie
☐

4. ***Hoe*** wil je afspreken?

- ☐ Ik wil graag afspreken **in groep**.
☐ Ik kies een **kleine** groep (maximum 5 studenten).
☐ Ik kies een **grote** groep (maximum 10 studenten).
☐ Ik wil graag afspreken **met één Nederlandstalige student**.

5. ***Wat*** wil je graag doen?

Ik wil graag afspreken met taalmaten/een taalmaat ...

- ☐ ... **in het Agora-café of het studentenrestaurant** om te lunchen en wat te babbelen.
- ☐ ... om samen **gezelschapsspelletjes** (monopoly, ...) te **spelen**.
- ☐ ... **op een interessante plek in Antwerpen**. Zo kan ik de stad beter leren kennen.
- ☐ ... uit de studierichting die me interesseert om **samen naar de les** te **gaan** en zijn/haar boeken en notities bekijken.
- ☐ ... om naar een **typische studentenactiviteit** te gaan.
- ☐ ... om samen te **gaan sporten**.
- ☐ ... om **samen te koken**: één keer Belgisch koken en één keer een gerecht uit mijn land.

Ik heb nog **andere hobby's/interesses**, die ik samen met mijn taalmaten wil delen:

.....

.....

.....

6. **Waarom** wil je deelnemen aan Taalmaat?

- ☐ Ik wil graag afspreken met mijn taalteam om specifiek mijn Nederlands te oefenen en **al mijn fouten te laten corrigeren**.
- ☐ Ik wil graag afspreken met mijn taalteam en zo veel mogelijk Nederlands spreken. **Mijn taalmaten moeten niet al mijn fouten corrigeren**.
- ☐ Ik wil graag **tandemleren** met een taalmaat: we spreken afwisselend een tijdje Nederlands en een tijdje mijn moedertaal.

7. **Wat vind jij** van project Taalmaat? Heb je nog vragen/suggesties. Noteer ze hier:

Ik vind (dat)

.....

.....

Bijlage 2: Sjabloon verslag bijeenkomsten

Verslag Taalmaat

De naam en foto die zijn gekoppeld aan je Google-account, worden geregistreerd wanneer je bestanden uploadt en dit formulier indient. Ben je niet stefanie@vanstee.be? [Account wijzigen](#)

***Vereist**

E-mailadres *

Je e-mailadres

Aanwezige groepsleden: *

Jouw antwoord

Datum: *

Datum

dd/mm/jjjj

Duur bijeenkomst: *

Jouw antwoord

Welke activiteit hebben jullie georganiseerd? *

Jouw antwoord

Hoe hebben jullie Nederlands geoefend? *

Jouw antwoord

Wat was moeilijk bij het oefenen? *

Jouw antwoord

Andere opmerkingen: *

Jouw antwoord

Voeg hier enkele foto's toe:

[BESTAND TOEVOEGEN](#)

VERZENDEN

Bijlage 3: Sjabloon evaluatie Taalmaat

Algemeen

Taalmaat heeft drie hoofddoelstellingen:
1. informele oefenkansen Nederlands
2. uitbreiding netwerk vergroten
3. wederzijdse diversiteitservaring

Taalmaat heeft geholpen om ...

☐ ... mijn Nederlands te verbeteren.

☐ ... nieuwe vrienden te maken.

☐ ... mijn kennis van een andere cultuur/andere culturen te vergroten.

☐ ... bij te leren over het hoger onderwijs in België.

☐ Anders:

Welke elementen vond je positief aan Taalmaat?

Jouw antwoord

Wat kan volgens jou verbeterd worden aan Taalmaat?

Jouw antwoord

Ga je na het einde van Taalmaat nog afspreken met je taalmaat?

1 2 3 4 5

zeker niet ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ zeker wel

Kick-off

Ik had na de kick-off voldoende info om te starten met het project.

1 2 3 4 5

niet akkoord ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ akkoord

Hoe kan de kick-off verbeterd worden op het vlak van inhoud en informatie, timing, organisatie, ...?

Jouw antwoord

Buddywerking

Wat vond je van de samenstelling van je taalteam (groepsmaat, andere deelnemers, sfeer)?

Jouw antwoord

Ik sprak vooral af...

1 2 3 4 5

... binnen mijn taalteam. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ... buiten mijn taalteam.

Hoeveel keer heb je afgesproken met je taalmaat (zowel binnen als buiten je team)?

Kiezen

Hoe tevreden was jij in het algemeen over de buddywerking van Taalmaat?

1 2 3 4 5

zeer ontevreden ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ zeer tevreden

Op welke vlakken kan de buddywerking nog verbeterd worden (communicatie, inhoud, begeleiding, ...)?

Jouw antwoord

Groepsactiviteiten

Ik nam deel aan:

☐ het kerstfeestje

☐ de quiz

☐ de lezing door Majd Khalifeh

Hoe ervaren je de organisatie van de drie groepsactiviteiten?

Jouw antwoord

Heb je nog suggesties voor de groepsactiviteiten? Noteer eventueel ook suggesties voor andere leuke activiteiten.

Jouw antwoord

Ondersteuning (enkel voor Nederlandstalige studenten)

Nam je deel aan de workshop 'Succesvol communiceren met je taalmaat'? (indien nee, waarom kon je niet deelnemen?)

Jouw antwoord

De volgende vragen moet je enkel beantwoorden als je deelnam aan de workshop.

Welke elementen uit de workshop 'Succesvol communiceren met je taalmaat' moeten we zeker behouden?

Jouw antwoord

Welke aspecten ontbraken voor jou in deze workshop?

Jouw antwoord

Hoe ervaren je de ondersteuning die je kreeg? Denk hierbij aan de frequentie van de contactmomenten, timing van de workshop, de inhoud van de workshop (taalontwikkeling, communicatie, culturele verschillen,...)?

Jouw antwoord